

Oddělení environmentální geografie
Ústavu geoniky AV ČR, v. v. i. Vás zve na

Seminář k mezinárodnímu dni geodiverzity „Péče o neživou přírodu v praxi“

Kdy: středa 8. října 2025 od 10:00

Kde: Primátorské salonky na Staré radnici, Mečová 5, 602 00 Brno

Seminář bude rozdělen na tři části:

- 1) Cyklus přednášek na téma ochrana neživé přírody, péče o geodiverzitu a geolokalitu, geovzdělávání
- 2) Představení knihy *Geodiverzita města Brna*
- 3) Exkurze centrem města Brna za geodiverzitou

Přihlašování na seminář je již možné – využijte načtení formuláře přes QR kód nebo otevřete odkaz: <https://forms.office.com/e/vN5nbv8b3A>. Kapacita účastníků semináře je omezena, proto s přihlášením neváhejte příliš dlouho.

Seminář probíhá ve spolupráci s Vzdělávacím institutem pro Moravu, účastníkům bude vydáno potvrzení o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a je zdarma.

PROGRAM

Geodiverzita (neživá příroda) je nepostradatelnou součástí krajiny a kromě hornin zahrnuje i tvary reliéfu, půdu a vodu. Jako taková plní mnoho funkcí – je zdrojem nerostných surovin, výrazně ovlivňuje biodiverzitu, představuje zázemí pro rekreaci a turismus, má četné kulturní i spirituální funkce a v neposlední řadě i značný význam pro vzdělávání a vědecké poznání. Proto je nutné ji chránit a využívat racionálním způsobem. V současné době existuje několik nástrojů využívaných při ochraně geodiverzity – jde jak o legislativní procesy, tak o iniciativy různých institucí a organizací. K péči a ochraně rovněž přispívají vzdělávací aktivity.

Při příležitosti Mezinárodního dne geodiverzity UNESCO, který připadne na 6. října, pořádá Oddělení environmentální geografie Ústavu geoniky AV ČR ve spolupráci se Vzdělávacím institutem pro Moravu seminář, který bude zaměřen právě na péči o neživou přírodu.

10:00 Filip Chvátal

Úvodní slovo

10:20 – 10:40 Lucie Kubalíková

Iniciativy zaměřené na ochranu geodiverzity

Ačkoliv je geodiverzita často považována za entitu, která významné ochranné zásahy nevyžaduje, v posledních letech se objevují různé iniciativy na její ochranu a péči, ať už na mezinárodní nebo státní úrovni. Důležitá je však i činnost regionálních a lokálních aktérů, ať už jde o školy, neziskové organizace anebo nadšené jedince. Úvodní přednáška tyto přístupy a aktivity shrnuje a uvádí jak příklady z mezinárodního prostředí (Mezinárodní unie pro ochranu přírody, ProGEO), tak příklady národních, regionálních a lokálních iniciativ (ČGS, Asociace národních geoparků, neziskové organizace působící v geovzdělávání apod.).

10:40 – 11:00 Jindřich Havelka

Neživá příroda na Gymnáziu Slovanské náměstí

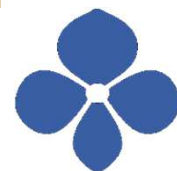
Na úspěšné prezentování tématu geodiverzity ve Středoškolské odborné činnosti (SOČ) studentkou Gymnázia Slovanské náměstí v Brně ve spolupráci s Ústavem geoniky navázala další společná aktivita v podobě terénní výpravy studentů na geolokalitu v blízkosti jejich školy. Přiměřeně odborně komentovaná prohlídka byla zaměřená na obecné seznámení s problematikou geodiverzity, především pak na následnou zkušební realizaci konceptu „Adoptuj skálu“. Prezentace shrnuje poznatky z průběhu akce očima pedagoga i studentů včetně pohledu na aktuální přístupy k výuce o neživé přírodě na SŠ.

11:00 – 11:20 Vilém Jurek

Péče o geologické fenomény – příklady z praxe spolku Rezekvítek

Náš příspěvek představí příklady praktické péče o neživou přírodu realizované spolkem Rezekvítek na vybraných lokalitách se zachovalými či ohroženými geologickými fenomény. Zaměříme se na zvláště chráněná území, registrované významné krajinné prvky, lomy a pískovny. Na řadě lokalit provádíme management zaměřený na obnovu a zachování geodiverzity – odkryvů hornin, skalních stěn, sutí nebo erozních útvarů. Součástí budou ukázky konkrétních aktivit, které jsme realizovali v terénu. Zmíněny budou také zkušenosti s navrhováním zásahů v rámci plánů péče. Příspěvkem chceme zdůraznit, že geologické fenomény jsou nedílnou součástí krajinného dědictví, a proto na neživou přírodu v naší ochranné praxi nezapomínáme.

11:20 – 11:40 Michael Král

Neživá příroda živě: prožitková výuka nejen geologie

Lipka, školské zařízení pro environmentální vzdělávání, umožňuje ve svých terénních programech žákům prozkoumávat Moravský kras prostřednictvím přímého prožitku a terénní výuky. Ukážeme, jak Lipka integruje geologii do širších souvislostí – propojuje neživou přírodu s živými organismy a dopady lidské činnosti, čímž inspiruje žáky k hlubšímu pochopení a ochraně krajiny.

Oběd (občerstvení zajištěno)

12:20 – 12:40 Kristýna Schuchová

Geopark Krajina Břidlice – příklady dobré praxe

Přednáška představí Geopark Krajina břidlice, kde se snoubí hornická historie s přírodními krásami. Ukáže možnosti využití starých dolů pro poznání, zážitky i rozvoj regionu.

12:40 – 13:00 Pavla Komínková

Muzeum Blansko a jeho aktivity ve vzdělání

Blansku se přezdívá Brána do Moravského krasu, a proto se Muzeum Blanenska se věnuje tomuto unikátnímu fenoménu a jeho specifikům. Od roku 2022 je v muzeu přístupná expozice Obrazy z Moravského Švýcarska věnovaná bádání v krasu, paleontologii, speleologii i prehistorii. V Modrém salonu s kazetovými stropy mohou návštěvníci obdivovat řadu unikátních sbírkových předmětů, které dlouho odpočívaly v depozitáři. Na jaře letošního roku byla v muzejním sklepení otevřená stálá expozice s názvem Cesty podzemím Moravského krasu, kde se můžou návštěvníci vydat pod povrch a podrobněji zkoumat krásy neživé přírody a proces jejího objevování. Aby návštěvníci mohli nepřístupné jeskyně obdivovat kdykoli a kdekoli, rozhodli jsme se povolat na pomoc nové technologie a vytvořit 3D obrazy běžně nepřístupných jeskynních prostor, které dosud skrývají regionální paleontologické, archeologické i geologické poklady. Každý tak bude moci nahlédnout pod povrch nejprve virtuálně, než se rozhodne sestoupit pod povrch. Zažít jeskyně na vlastní kůži totiž nic nenahradí.

13:00 Představení knihy Geodiverzita města Brna

13:45 Odchod na exkurzi

PŘESNÉ MÍSTO KONÁNÍ:

Stará radnice: 49.1928317N, 16.6079475E

Mečová 5, 1. patro

- Pro příjezd na seminář využijte nejlépe MHD (zastávka Zelný trh nebo Šilingrovo náměstí)
- K parkování doporučujeme blízký parkovací dům DOMINI PARK

Kontakt v případě jakýchkoliv dotazů:

Lucie Kubalíková Lucie.Kubalikova@ugn.cas.cz

František Kuda Frantisek.Kuda@ugn.cas.cz

